

## Asya'da Bilim ve Teknolojinin İlerlemesi için Ortak Deklarasyonu

21 Kasım 2024

Bizler, Asya Ulusal Bilimler Akademileri Başkanları olarak, Asya uluslarının Asya'da bilim ve teknolojinin ilerlemesini teşvik eden politikaları güçlendirmesi ve kıtanın küresel topluma katkısını artırması gerektiğine inanmaktayız. Bu, sürdürülebilir ve kapsayıcı ekonomik ve sosyal kalkınmanın teşvik edilmesi ve Asya genelinde yaşam kalitesinin iyileştirilmesi için elzemdir ve bu doğrultuda 21. yüzyıl Pax Asiana'sında önemli bir motivasyon kaynağı olacaktır.

Asya, 2.000'den fazla dile ve çok sayıda farklı kültüre ev sahipliği yapmaktadır. Asya ülkeleri nüfus büyüklükleri, ekonomik kalkınma evreleri ve düzeyleri ile teknolojik ilerleme seviyeleri bakımından farklı özellikler sergilemektedir. Bu çeşitli ve farklı miras, değişim ve işbirliği yoluyla sinerji yaratarak bütünleyici işbirliğinin temelini oluşturmaktadır.

Son otuz yılda Asya, kayda değer inovasyon ve ekonomik kalkınma sayesinde ticaret ve üretim için küresel bir merkez olarak ortaya çıkmıştır. Şu anda dünya nüfusunun %60'ına sahip olan Asya, küresel GSYH artışının %57'sini ve patent başvurularının %64'ünü oluşturarak küresel kalkınmaya öncülük etmektedir.

Ancak Asya bugün, parçalanmış bir dünyada çok taraflı işbirliği talebi, artan jeopolitik gerilimler, yapay zekâ (AI) ve yazılım teknolojisindeki hızlı ilerlemeler, bölgesel endüstriyel yapıları etkileyen demografik düşüşler ve iklim krizlerinden kaynaklanan acil çevresel kaygıların yanı sıra karmaşık enerji sorunları gibi bir dizi zorlukla karşı karşıyadır.

Bu artan zorlukların etkili bir şekilde ele alınabilmesi için bilim ve teknolojinin ilerletilmesine yönelik kolektif bir çabaya ihtiyaç vardır. Araştırma ve geliştirmeye (Ar-Ge) cesur yatırımlar yapmamız, bilimsel ve teknolojik yetenekleri etkin bir şekilde geliştirmemiz gerekmektedir; her ikisi de bir ulusun uzun vadeli refahının ve sürdürülebilir kalkınmasının temel faktörleri olarak kabul edilmektedir.

Ancak Asya ülkelerinde bilimsel ve teknolojik araştırma ve eğitim için yapılan kamu yatırımları oldukça yetersizdir. Bizler, Asya'daki ulusal bilim akademilerinin başkanları olarak, hükümetlerimizin yetersiz yatırım ve desteği konusundaki ciddi endişelerimizi dile getiriyoruz.

Asyalı bilim insanlarının yüksek potansiyeli, karşılıklı işbirliği ve bilimsel alışverişi kolaylaştıracak altyapının yetersizliği nedeniyle kısıtlanmaktadır. Avrupa Birliği'nin (AB) Avrupa'daki bilim insanları arasında işbirliğini teşvik etmek için programlar ve fonlar sunması gibi, Asya'daki bilim akademilerinin de Asya'daki bilim insanları arasında eğitim ve araştırma işbirliklerini teşvik etmesi ve desteklemesi gerekmektedir.

Biz başkanlar, her ülkede Ar-Ge bütçesinin artırılması, bilim ve teknoloji eğitim programlarının genişletilmesi, bilimsel araştırma altyapısının modernize edilmesi ve bölgedeki bilim insanları arasında ortak araştırma girişimlerinin ve eğitim işbirliklerinin aktif olarak desteklenmesi ihtiyacını oybirliğiyle kabul ediyoruz.

Bu nedenle, Asya'da bilim ve teknoloji araştırma faaliyetleri ile eğitimin hem niteliksel hem de niceliksel olarak genişletilmesine duyulan acil gereksinimi kabul ederek, üye ülkelerin hükümetlerine aşağıdaki politika ve girişimleri tavsiye ediyoruz:

- Bilim ve teknoloji alanındaki ilerlemelerin sürdürülebilir ekonomik büyüme ve gıda güvenliği, çevresel sürdürülebilirlik, enerji yeterliliği, insan sermayesi ve sağlıklı yaşam süresinin uzatılması da dâhil olmak üzere yaşam kalitesinin iyileştirilmesi için temel unsur olduğunu kabul etmek.
- Bilim ve teknoloji için her ülkenin koşullarına göre uyarlanmış uzun vadeli vizyonlar ve iddialı hedefler belirlemek ve hem kamu hem de özel sektörden ulusal Ar-Ge yatırımlarını önemli ölçüde artırmak ve alternatif fonlar oluşturmak.
- Bilim ve teknoloji müfredatını ilköğretimden yükseköğretime kadar entegre eden yenilikçi eğitim yöntemleri aracılığıyla bilim ve teknoloji yeteneklerini geliştirmek için hem niceliksel hem de niteliksel yatırımları güçlendirmek.
- İlgili bilim akademileriyle işbirliği içinde, ortak amaç odaklı araştırmaları ve çözüm odaklı işbirliğini, bilgi gelişimini, bilim ve teknoloji personeli arasındaki değişimleri aktif bir şekilde teşvik etmeyi amaçlamak. Bu, ortak araştırma projelerinin desteklenmesini, araştırmacı ve öğrenci değişim programlarının genişletilmesini, bölge içindeki bilim ve teknoloji ağının güçlendirilmesini kapsar.
- Küresel etik standartlar çerçevesinde bilim insanlarının araştırma ve yayın özgürlüğünü korurken, bölgenin geniş yerli bilgi sistemlerinden de yararlanan açık bilim ve Asya açık inovasyon platformu aracılığıyla barış, açıklık, işbirliği ve sağlıklı rekabeti savunarak Asya bilim ve teknoloji topluluğunun gelişimini desteklemek.